

Jelentés

politikai pártok törléshez való joggal kapcsolatos adatkezelési gyakorlatáról

2025-ben az Európai Adatvédelmi Testület (a továbbiakban: EDPB) az ún. összehangolt végrehajtási kerethez (Coordinated Enforcement Framework – CEF) kapcsolódóan az általános adatvédelmi rendeletben¹ rögzített törléshez való jog² adatkezelők általi érvényesítését vizsgálta.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) is részt vett a CEF keretén belül zajló munkában, és az üzleti szektor egy szegmensének a GDPR szerinti törléshez való jog biztosításával kapcsolatos gyakorlatát kívánta a felügyeleti hatóságok szakértői által összeállított közös kérdőív segítségével felmérni.

<https://naih.hu/hirek/736-koezlemeny-az-europai-adatvedelmi-testuelet-altal-a-2025-evre-prioritaskent-meghatározott-a-toerleshez-elfeledteteshez-valo-jogra-fokuszalo-osszehangolt-fellepes-tenyleges-megkezdeserol>

A CEF felméréséből kiindulva, de attól függetlenül, a Hatóság a hazai adatkezelői jogalkalmazás további két ágazatának gyakorlatát, helyzetét, tendenciáit is áttekintette kérdőíves felmérés formájában. Az online médiatartalom-szolgáltatás mellett (ld. a Hatóság e tárgyban közzétett jelentését) a Hatóság vizsgálata a 2024. június 9-i európai parlamenti választáson listát állított **14 párt** adatkezelési tevékenységének a törléssel, illetve az elfeledtetéshez való joggal kapcsolatos gyakorlatát mérte fel.

A megkeresett 14 adatkezelő közül valamennyi válaszolt és kitöltötte a kérdőívet. Ezek a pártok a következők: Demokratikus Koalíció, FIDESZ - Magyar Polgári Szövetség, Jobbik Magyarországért Mozgalom, Kereszténydemokrata Néppárt, LMP - Magyarország Zöld Pártja, Magyar Kétfarkú Kutya Párt, Magyar Szocialista Párt, Második Reformkor Párt, Megoldás Mozgalom, Mi Hazánk, Mindenki Magyarországa Néppárt, Momentum Mozgalom, Párbeszéd, Tisztelet és Szabadság Párt.

A kérdőívre adott válaszok értékelésével a Hatóság célja az volt, hogy – a GDPR 57. cikk (1) bekezdés a), b), d) és i) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva – átfogó képet kapjon a törléshez való jog mint érintetti jog biztosításának hazai érvényesüléséről. A Hatóság a válaszok elemzéséhez kapcsolatosan nem tartja szükségesnek a pártok megnevezését és azok tevékenységének egyedi értékelését. Ehelyett a Hatóság célja a jó gyakorlatok bemutatása, a pártok mint adatkezelők részére javaslatok megfogalmazása, továbbá a törléshez való jog vonatkozásában a nyilvánosság számára helyzetértékelés adása.

A Hatóság az alábbiakban mutatja be a pártok adatkezelési gyakorlatával kapcsolatos felmérésének eredményeit, a kitöltött kérdőív szerkezetéhez igazodva:

I. Az adatkezelőkről és az adataikról szóló információk

A válaszok alapján az adatkezelési tevékenység leginkább a tagokat, érdeklődőket/szimpatizánsokat és támogatókat érinti, emellett kisebb arányban érintettek a párt munkavállalói és a párt eseményein résztvevő személyek.

A pártok jelentős része nem kezeli érzékeny csoportokhoz tartozó érintettek adatait, más pártok szenzitív adatokat is kezelnek: az érzékeny csoportok között megjelöltek gyermekeket, kiszolgáltatott helyzetű személyeket és egyéb szenzitív jellemzőkkel bíró csoportokat. Egy párt

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet vagy GDPR).

² GDPR 17. cikk

esetén romák, idősek és fogyatékkal élők is vannak a jelentkezői és tagjai között. Két válaszadó azért jelölte meg a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyeket mint érintetti csoportot, mert feltételezhetőnek tartották, hogy tagjaik között fogyatékos személyek is lehetnek.

Az érintettek becsült száma széles skálán mozog, egészen a több, mint 1 millióig terjedően. Valamennyi párt kezel kapcsolattartásra vonatkozó adatot, ezzel szemben azonosító adatok, marketing tevékenységgel és munkabérrel összefüggő adatok rögzítése, tárolása kevésbé jellemző. A válaszadók kezelnek személyes adatok különleges kategóriájának minősülő politikai véleményre vonatkozó adatokat, ha ugyanis az érintett személy párttag vagy szimpatizáns, ez már önmagában tükrözi a politikai nézeteit. Ennek ellenére nem minden párt tüntette fel a válaszaiban a politikai véleményt mint különleges adat kezelését.

A 2022-2023. évekre vonatkozóan 14 pártból 11-hez, a 2024. évre vonatkozóan 14 pártból 12-höz érkezett a GDPR 17. cikke szerinti törlési kérelem, ugyanakkor ezek száma jelentős eltérést mutatott a pártok között. A beérkezett kérelmek száma jellemzően alacsony (1-50 között) vagy közepes nagyságrendű (51-500 között) volt, de akadtak olyan pártok is, amelyek több, mint 500 esetet regisztráltak.

Ugyanezen éveket tekintve a pártok döntő többsége teljesítette a törlés iránti kérelmeket. Egy-egy párt kisebb arányban elutasította a beérkezett törlési kérelmeket, egy válaszadó esetében azonban több mint ötven százalékos volt az elutasítási arány.

A fent említett időszakra vonatkozóan a pártok többsége arról számolt be, hogy a törlés iránti kérelmek nem kapcsolódtak a GDPR 21. cikk szerinti tiltakozáshoz való joghoz. Egy párt esetén a törlés iránti kérelmek több mint ötven százaléka, egy másik pártnál csupán csekély része – tíz százalék alatti arány – kapcsolódott olyan esethez, amikor ugyanazon érintett a 21. cikk szerinti tiltakozáshoz való jogát is gyakorolta.

A törlés iránti kérelmeket leggyakrabban párttagok és érdeklődők/szimpatizánsok nyújtották be.

14-ből 4 válaszadónál a vizsgált időszakban nem fordult elő olyan eset, amikor gyermek(ek) nevében eljáró szülők vagy törvényes képviselők, illetve kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek, illetve azok képviselői, gondnokai nyújtottak volna be kérelmet. Ugyanakkor 10 párt nem adott választ erre a kérdésre.

II. A munkafolyamatok, adatkezelési folyamatok

Megállapítást nyert, hogy a pártok többsége nem rendelkezik belső szabályzattal, ugyanakkor kialakult eljárási rendjük van a beérkezett törlési kérelmek kezelésére. Egy válaszadó esetében kiderült, hogy adatmegsemmisítési szabályzatot a jelen kérdőíves megkeresés során, a válaszadás előtt készített.

A Hatóság javaslata, hogy valamennyi adatkezelő az általános adatvédelmi rendelet 17. cikkében foglaltak gyakorlati érvényesítése érdekében írásban rögzített belső szabályzatot vagy eljárásrendet alakítson ki, mert az egységes, dokumentált szabályozás elősegíti az érintetti kérelmek egységes, átlátható és jogszerű kezelését.

8 pártnál az adatvédelmi tisztviselő tölti be az elsődleges szerepet a törlési kérelmek intézésében. 1 pártnál a jogi szakterület, 2-nél az ügyfélszolgálat, 1-nél a felsővezetés, 4 pártnál pedig a titkárságvezető, adatkezeléssel megbízott munkatárs, adatbázist kezelő munkatárs, az informatikai osztály adatokat kezelő munkatársa látja el a feladatot. Egy párt esetében ugyanolyan szerepet tölt be az adatvédelmi tisztviselő, az ügyfélszolgálat és az adatbázist kezelő munkatárs a törlési kötelezettség megítélésében.

A Hatóság javasolja, hogy a pártok mint adatkezelők átlátható folyamatokat, illetve a szervezetén belül egyértelműen meghatározott a felelősségi rendet alakítsanak ki, és a törléssel kapcsolatos döntési folyamatban kapjon szerepet jogi, adatvédelmi szakismerettel rendelkező személy. Ugyanakkor az adatvédelmi tisztviselő pozíciójából, a rá vonatkozó összeférhetetlenségi szabályokból fakadó követelmény, hogy érintetti joggyakorlás iránti kérelem kapcsán döntést nem hozhat, legfeljebb tanácsot adhat, felkérésre véleményezheti az érintetti kérelem teljesíthetőségét.

A Hatóság megállapította, hogy 9 párt tart képzést valamilyen formában a munkatársak számára az általános adatvédelmi rendelet 17. cikke szerinti kérelmekkel összefüggésben. Ezek jellemzően általános GDPR-képzés keretében valósulnak meg, ugyanakkor egyes válaszadók esetében a képzés kizárólag belépéskor, másutt meghatározott időközönként (évente, havonta) kerül megtartásra. Két párt választási kampányok előtt külön képzés tart, egy válaszadó az országos kampányok során írásbeli iránymutatást is nyújt. Két válaszadó esetén pedig vagy kézikönyv segíti a dolgozókat, vagy évente frissülő tudásanyag. Ugyanakkor a válaszadók közül 5 párt egyértelműen jelezte, hogy a tárgykörben képzésre nem kerül sor.

A Hatóság javasolja, hogy valamennyi szervezet rendszeres időközönként, dokumentált formában biztosítson adatvédelmi képzést a munkatársak számára, ideértve a törléshez való jog gyakorlásával összefüggő eljárásokat is. Az ismétlődő és célzott oktatások hozzájárulnak a jogszabályoknak megfelelő, egységes gyakorlat kialakításához.

A GDPR 39. cikk (1) bekezdés b) pontja szerint az adatvédelmi tisztviselő feladata, hogy biztosítsa az adatkezelési műveletekben részt vevő személyzet tudatosságának növelését és képzését, az adatkezelő pedig köteles biztosítani ezen képzések rendszeres megtartását.

Két párt számolt be közös adatkezelésről, de azok körülményeit egyik párt sem ismertette. Egy párt jelezte, hogy 2022-es választási kampányban az előválasztás kapcsán volt egy, az abban részt vevő többi párttal közös adatkezelés. Az ezekből származó adatokat minden adatkezelő törölte, az ezt megelőzően előterjesztett törlési kérelmeket pedig az adatkezelők közösen intézték.

A legtöbb esetben a kérelmek kezelését és a törlés végrehajtását maguk a pártok végzik. Az adatfeldolgozóval rendelkező pártok (5 válaszadó) nyilatkozatai alapján az alábbi gyakorlatok rajzolódnak ki:

- egy párt jelezte, hogy a törlési kérelmek az adatkezelőhöz vagy az adatfeldolgozóhoz is beérkezhetnek; ilyen esetben a felek kölcsönösen értesítik egymást, és a törlést az adatot ténylegesen kezelő fél végzi el, amelyről jegyzőkönyv készül;
- egy másik párt a saját adatbázisából töröl, majd erről tájékoztatja az adatfeldolgozót, egyúttal figyelmeztetve, hogy a további adatfelhasználás jogi következménye az adatfeldolgozót terheli;
- egy válaszadó szerint folyamatos egyeztetés zajlik az adatfeldolgozóval annak érdekében, hogy minden érintett adat teljeskörűen törlésre kerüljön;
- két párt hivatkozott arra, hogy az adatfeldolgozói szerződésük pontosan meghatározza a törlési kérelmek kezelésének módját; valamint
- egy párt kiemelte, hogy eddig minden kérelem az adatkezelőhöz érkezett, aki szükség esetén értesítette az adatfeldolgozót a további intézkedésről.

A pártok figyelemmel kísérik vagy rendszeresen ellenőrzik (naponta, hetente vagy havonta) az általános adatvédelmi rendelet 17. cikke szerinti törlési kötelezettségeknek való megfelelést. Egy válaszadó nyilatkozott úgy, hogy mivel még nem kapott törlés iránti kérelmet, nem is volt mit nyomon követnie.

A Hatóság megállapította, hogy a pártok jelentős része a GDPR által előírt maximum 1 hónapos határidő alatt – azaz a válaszok alapján 1-4 hét héten belül – teljesítik a törlés iránti érintetti kérelmeket. Egyes pártok gyorsabban, akár 3 munkanap vagy 3 nap alatt teljesítik a kérelmet és nyújtanak erről tájékoztatást, de előfordul olyan is, hogy az automatikus folyamatok miatt a törlés és visszajelzés azonnal, akár 30 perc alatt megtörténik (például leiratkozás esetén). Egy párt jelezte, hogy a kérelem teljesítése jellemzően 1 hónapot vesz igénybe.

A válaszadók döntő többsége soha nem hosszabbította meg az általános adatvédelmi rendelet 12. cikk (3) bekezdésének második mondatában előírt egy hónapos határidőt.

Ahol ez mégis előfordult, ott a hosszabbítást a kérelmek jelentős száma, technikai fennakadás és a szervezeten belüli egyeztetés időigénye indokolta. Egy párt a megnövekedett érdeklődéssel és a törléshez/válaszadáshoz szükséges, az egyes szervezeti egységek közötti kommunikáció lefolytatásának szükségességével indokolta a hosszabbítást. A másik válaszadónál pedig technikai fennakadás miatt fordult elő határidő-hosszabbítás, mivel a törlési kérelem nem, vagy késve jutott el az adatkezelő munkatárshoz, továbbá a hírlevelek kiküldésére használt platform adatbázisa régebben csak 30 nap elteltével frissült a háttéradatbázisból, ahonnan már törölve lettek az adatok. Ezt azóta a válaszadó kiküszöbölte azzal, hogy törlési kérelem beérkezése esetén az adatkezelő munkatárs azonnal törli a háttér-adatbázisból és a hírlevelek kiküldésére használt platformról is az adatot.

III. Egyes szempontok, esetek

A pártok eltérő módon állapítják meg, hogy a (törlési kérelem tárgyát képező) személyes adatokra már nincs szükség abból a célból, amelyből azokat gyűjtötték vagy más módon kezelték:

- érintetti megkeresés alapján: több párt egyedi vizsgálatot végez a törlési kérelem beérkezésekor – elemzik, milyen célból gyűjtötték az adatot, és fennáll-e még jogszabályban előírt megőrzési kötelezettség;
- az adatkezelési cél megszűnése alapján: kampány vagy petíciós cél lezárulta, rendezvény lezajlása, tagság megszűnése, illetve egyes rendszerekben előre beállított adatmegőrzési idő alapján történik az automatikus törlés;
- jogszabályi kötelezettségek alapján: többen hangsúlyozták, hogy csak olyan adatokat törölnek, amelyek megőrzését jogszabály nem írja elő (például választói névjegyzék törlése határidőre);
- automatikus vagy szervezeti folyamatok alapján: egyes pártok automatikus törlőrendszereket alkalmaznak, másoknál a törlésről az adatvédelmi tisztviselő és a törlés végrehajtásáért felelős személy közösen gondoskodik;
- kapcsolattartás megszűnése alapján: érdeklődők/szimpatizánsok esetében az elérhetetlenség alapján döntenek a törlésről (például a kapcsolattartási adat nem működik).

Egy párt jelezte, hogy az adatok törlése azért nem indokolt, mert adatkezelési céljai folyamatosak (például választói és közösségei részére nyújtott közéleti és érdekérvényesítő szolgáltatása, valamint a párttagjainak és támogatóinak biztosított szervezetműködtetési szolgáltatása).

Az érintetti hozzájárulás visszavonása esetén a pártok az adatok törlését rövid időn belül végrehajtják. A hozzájárulás visszavonásakor a személyes adatok törlésének folyamata az alábbi módon történik:

- haladéktalan törlés az adatbázisból (2 párt);
- az érintett tájékoztatása a törlés tényéről (4 párt);
- törlési folyamat dokumentálása az általános adatvédelmi rendeletnek való megfelelés igazolása érdekében (például pszeudoanonimizált formában megőrzi a visszavonás tényét) (2 párt);
- anonimizálás vagy helyreállíthatatlan törlés elvégzése (1 párt);
- gyors feldolgozás érdekében automatikus rendszerek használata (3 párt);

- az érintett előzetes tájékoztatása a törlés következményeiről, ha az hatással lehet a párt által nyújtott szolgáltatásra (1 párt);
- belső egyeztetési mechanizmusok (például adatvédelmi tisztviselő bevonása) alkalmazása a végrehajtás során (1 párt).

Egy párt esetében pedig a tagság megszűnésekor, azaz a kilépési eljárás keretében törlik az érintettek adatait az adatbázisból és a hírlevélcímlistáról.

A beérkezett válaszok alapján 5 párt nem kezel a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja szerinti jogalapon (jogos érdek) személyes adatokat. 3 párt válasza alapján az alábbi folyamatok rajzolódnak ki a GDPR 21. cikke szerinti érintetti tiltakozás intézésének rendjéről:

- vizsgálat lefolytatása az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, érdek mérlegelési teszt elvégzése annak vizsgálatára, hogy van-e kényszerítő erejű jogos ok az adatkezelés folytatására, ha nincs ilyen ok, akkor az adatok törlése (1 párt);
- adatvédelmi tisztviselő bevonásával az adatkezelés jogalapjának megvizsgálása és szükség esetén törlés iránti intézkedés végrehajtása (1 párt);
- az adott adatbázisban keresés lefolytatása annak megállapítása érdekében, hogy mely körben és milyen célból gyűjtik az adott személyes adatot, majd annak vizsgálata, hogy a törlési kérelemben jelzett személyes adat vonatkozásában egyébként fennáll-e a pártnak megőrzési kötelezettsége jogszabályi kötelezettség teljesítése érdekében (1 párt).

A többi válaszadó párt úgy nyilatkozott, hogy tiltakozás esetén elvégzi a törlést, anonimizálást, tájékoztatja az érintettet. Egy pártnál pedig, mivel tagsági és a hírlevelekkel kapcsolatos adatokat kezel, így a tiltakozás törlést von maga után. Amennyiben a tiltakozás a tagsági jogviszonyra vonatkozik, abban az esetben megszünteti a párt az illető párttagságát.

Azon kérdésre, hogy az érintetti tiltakozáshoz való jog gyakorlása esetén megtagadta-e a szervezetük az adatok törlését „az adatkezeléshez fűződő kényszerítő erejű jogos okra” hivatkozva, a pártok úgy nyilatkoztak, hogy nem került sor ilyen megtagadásra (9 párt). Ennek oka, hogy a legtöbb párt nem is kezel a „jogos érdek” jogalapon adatot, így a tiltakozáshoz való jog sem merül fel a gyakorlatban (5 párt). Egy válaszadó részletesen kifejtette, hogy álláspontja szerint a „kényszerítő erejű jogos ok” magasabb szintű indok, mint az általános jogos érdek, és ilyen indokot nem tudtak volna alátámasztani, ezért törölték a tiltakozással érintett személyes adatot. Négy párt pedig úgy nyilatkozott, hogy minden észrevétel esetén elvégzi a törlést az adatbázisában.

A pártok többségénél nem jellemző az adatok nyilvánosságra hozatala (7 párt). Öt párt jelezte, hogy online felületeken hoznak nyilvánosságra személyes adatokat, jellemzően az érintett hozzájárulásával. Ehhez kapcsolódóan az elfeledtetéshez való jog biztosítására:

- előzetes tájékoztatást adnak a törlés korlátairól;
- törlési kérelem esetén haladéktalanul eltávolítják az adatokat saját felületeikről;
- lehetőség szerint értesítik a harmadik feleket is;
- incidenskezelési szabályzat szerint járnak el;
- észszerű technikai és költségbeli keretek között minden szükséges lépést megtesznek.

1 párt az érintett vélelmezett hozzájárulása alapján hozza nyilvánosságra a személyes adatot, például önkéntesen közzétett, technikailag nem visszavonható adatok vagy nyilvános közszereplés esetén.

7 párt a GDPR 17. cikk (3) bekezdése szerinti, törlési kötelezettség alóli kivételeket³ nem alkalmazott. 3 párt jogi igények érvényesítésére, 2 párt tagállami jog szerinti kötelezettség

³ A GDPR 17. cikk (3) bekezdése szerint az adatok törléséhez való jog nem alkalmazható az alábbi esetekben:

teljesítésére hivatkozva folytatta az adatkezelést a törlési iránti kérelem ellenére, mint például számviteli, adózási jogszabályok. A kivételt esetlegesen alkalmazó pártok többféle módon igazolják ennek jogszerűségét: az adatkezelési tájékoztatóban előzetesen tájékoztatják az érintetteket, a kérelem elbírálásakor külön tájékoztatást nyújtanak, hivatkoznak a vonatkozó jogszabályokra, vagy jogilag kötelező érvényű dokumentumokra alapozzák az adatkezelésüket (5 párt).

Egyetlen párt sem jelezte, hogy valaha is megtagadta volna az adatok törlését a „véleménynyilvánítás szabadságára és a tájékozódáshoz való jogra” hivatkozva.

Ha a törléshez való jog iránti kérelem megalapozott, de nem biztosítható azonnal, egyes pártok az adatokat zárolják, korlátozzák, és csak kötelező célokra használják, korlátozzák a hozzáférést, illetve tájékoztatják az érintettet (4 párt). A legtöbb válaszadónál ugyanakkor nem fordult elő olyan eset, hogy a megalapozott érintetti törlést ne teljesítették volna (8 párt).

Azon kérdésre, hogyan tesznek eleget a címzettek vonatkozó, a személyes adatok törléséhez kapcsolódó értesítési kötelezettségének, a pártok akként nyilatkoztak, hogy:

- e-mailben értesítik a címzetteket (6 párt),
- dedikált kapcsolattartáson keresztül, belső működési rend alapján tesznek eleget értesítési kötelezettségüknek (2 párt),
- elektronikusan dokumentálják az erről szóló értesítést (2 párt),
- saját fejlesztésű adatbáziskezelő szoftvert használnak (1 párt), az esetlegesen igénybe vett adatfeldolgozó partnereik folyamatosan naprakész adatokkal dolgoznak, és a megbízás végeztével törlik az összes adatot,
- a törlési igények a szimpatizánsi nyilvántartással kapcsolatosan érkeznek be, és e nyilvántartásból harmadik személy részére adatokat nem adnak át (1 párt).

Abban az esetben, ha az érintett egyszerre nyújt be hozzájárulás visszavonására és adatainak törlésére irányuló kérelmet, 8 párt mindkét igényt teljesíti, és tájékoztatást nyújt az érintett részére. 3 párt arról számolt be, hogy jellemzően inkább törlési kérelmeket kapnak, míg hozzáférési kérelmek ritkán fordulnak elő, vagy egyáltalán nem érkeztek ilyen jellegű megkeresések.

IV. Az érintettekkel való kommunikáció

A pártok mindegyike biztosít tájékoztatást az érintettek számára a törlési kérelem benyújtásának módjáról, általában az adatkezelési tájékoztatón keresztül, de gyakran nyomtatott adatgyűjtő íveken is.

A válaszok alapján az adatkezelési tájékoztatók tartalmazzák a személyes adatok tárolásának időtartamát, valamint ennek meghatározási szempontjait is. Egyetlen párt esetében fordult elő, hogy a tájékoztató egyik szempontot sem tartalmazta.

-
- a) ha az adatkezelés a véleménynyilvánítás szabadsága és a tájékozódáshoz való jog gyakorlása érdekében történik;
 - b) ha az adatkezelést uniós vagy tagállami jog írja elő az adatkezelő számára, vagy ha az közérdekből, illetve az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlása során végzett feladat ellátása céljából szükséges;
 - c) ha a személyes adatok kezelése 9. cikk (2) bekezdése h) és i) pontjának, valamint a 9. cikk (3) bekezdésének megfelelően a népegészségügy területét érintő közérdek alapján történik;
 - d) ha a 89. cikk (1) bekezdésével összhangban a közérdekű archiválás céljából, tudományos és történelmi kutatási célból vagy statisztikai célból, amennyiben az (1) bekezdésben említett jog valószínűsíthetően lehetetlenné tenné vagy komolyan veszélyeztetné ezt az adatkezelést;
 - e) ha adatok szükségesek a jogi igények előterjesztéséhez, érvényesítéséhez, illetve védelméhez.

Az érintettek elsősorban e-mailben (11 párt), kisebb számban kapcsolatfelvételi űrlapon (4 párt), online formanyomtatványon (1 párt) vagy postai úton (2 párt) nyújtották be a GDPR 17. cikke szerinti kérelmeiket. Egy párt esetén pedig, ha egy tag szóban jelzi eziránti kérelmét, úgy azt a taggyűlés a testületi ülés jegyzőkönyvében rögzíti.

Szinte mindegyik párt e-mailben reagál az általános adatvédelmi rendelet 17. cikke szerinti kérelmekre (13 párt), egy párt pedig a személyes átadást is megjelölte.

A pártok többsége (8 válaszadó) arra a kérdésre, hogy a törlési kérelem beérkezéséről küldenek-e visszaigazolást az érintettnek, igennel válaszolt, azonban a válaszadók nem csatolnak tájékoztatást az ügyintézési határidőre/várható ügyintézési határidőre vonatkozóan. 5 pártnak nincs visszaigazolási gyakorlata.

A Hatóság kifejezetten jó gyakorlatnak tartja az érintetti kérelem beérkezése esetén visszaigazolás küldését, megfelelő, a kérelem kezelésének folyamatára, a válaszadás várható határidejére és a jogorvoslati lehetőségekre kiterjedő tájékoztatással kiegészítve.

V. Az adatkezelők által figyelembe vett technikai szempontok

A válaszok alapján a pártok jelenleg nem alkalmaznak kifejezetten műszaki szabványokat a személyes adatok törlése során.

A legtöbb párt arról számolt be, hogy a személyes adatokat visszaállíthatatlan módon, véglegesen (például anonimizálással), papíralapú adatok esetén pedig fizikai megsemmisítéssel törlik.

A válaszadók túlnyomó többsége nem támaszkodik informatikai eszközökre a törlési kérelmek kezelésében (11 párt). Ahol mégis van szoftverhasználat, ott az az érintetti kérelmek befogadására, valamint az adatok tárolására és törlésére szolgál (2 párt).

Egyetlen párt sem vesz igénybe külső szolgáltatót a személyes adatok törlésének elvégzéséhez.

Az anonimizálás nem számít általános gyakorlatnak a válaszadók körében a törlés módjaként. Ahol mégis alkalmazzák, ott főként jogi megfelelés, technikai kényszer vagy statisztikai cél teljesítése érdekében. A pártok többség kizárólag végleges törlést alkalmaz.

A pártok jellemzően a személyes adatokat a biztonsági másolatokból és a különböző adatbázisokból is törlik (11 párt), egy párt azonban ezen rendszerekben nem törli az adatokat.

A Hatóság fontosnak tartja az olyan adattörlési megoldások használatát, amelyek biztosítják, hogy az adatok véglegesen és visszaállíthatatlanul törlődjenek, és ennek ellenőrzése hitelt érdemlő módon utólag is lehetséges legyen.

A pártok jelezték, hogy a biztonsági mentések esetében is ugyanazokat a törlési eljárásokat alkalmazzák, mint az éles rendszerekben kezelt adatoknál (8 párt). 2 válaszadó arról számolt be, hogy a törlési folyamat eltérő a biztonsági mentés vonatkozásában, mivel az adatok a biztonsági mentésekből 1 hét vagy 30 nap múlva automatikusan törlődnek. 1 válaszadó kifejtette, hogy a biztonsági mentéseknél nem történik sem belső, sem külső kommunikáció, és nem szükséges az egyes szervezeti egységekkel való egyeztetés sem, tekintettel arra, hogy a biztonsági mentés az aktuális adatbázisból automatikusan előállított mentés.

VI. Az adatkezelők tapasztalatai

Több válaszadó megjegyezte, hogy a legtöbb nehézség technikai jellegű: főként a törlési kérelem feldolgozásának követhetősége, és a mentésekből való törlés körül jelentkezik. Emellett a szervezeti növekedés és az adatkezelés átláthatósága is kihívást jelent a pártok számára. A válaszadók többsége nyitott lenne a Hatóság részéről kiadott nem kötelező, de irányadó dokumentumokra, különösen minta-tájékoztatókra, protokollokra és technikai ajánlásokra.

A Hatóság a pártok illetve az adatvédelmi tisztviselők figyelmébe ajánlja a honlapon közzétett, pártok adatkezeléseivel kapcsolatos alábbi joganyagokat:

- Választási kampánnyal kapcsolatos adatvédelmi kérdésekről szóló ajánlása:
<https://www.naih.hu/adatvedelmi-ajanlasok?download=915:ajanlas-valasztasi-kampannyal-kapcsolatos-adatvedelmi-kerdesekrol>
- Politikai pártok és szervezetek adatkezelésével kapcsolatos egyes adatvédelmi követelményekről szóló ajánlása:
<https://www.naih.hu/adatvedelmi-ajanlasok?download=332:a-nemzeti-adatvedelmi-es-informacioszabadsag-hatosag-ajanlasi-a-politikai-partok-es-szervezetek-adatkezelesevel-kapcsolatos-egyes-adatvedelmi-kovetelmenyekrol>
- 2022. évi parlamenti választásokkal kapcsolatos kampányhívások:
- <https://naih.hu/adatvedelmi-jelentesek/file/866-a-hatosag-altal-folytatott-vizsgalatokmegallapitasai-a-2022-tavaszi-parlamenti-valasztasokkal-kapcsolatoskampanyhivasokkal-osszefuggo-adatkezeleseirrol>
- Személyes adatok kezelése Facebook-Messenger kampány során:
- <https://naih.hu/hatarozatok-vegzesek?download=853:szemelyes-adatok-kezelesefacebook-messenger-kampany-soran>

Néhány párt javaslatokat fogalmazott meg a Hatóság munkájának támogatására, például hasznos lenne, ha a Hatóság kijelölne egy dedikált kapcsolattartót a pártok adatkezelési kérdéseire, akihez kérdésekkel lehet fordulni, illetve állásfoglalásokat lehetne kérni más adatkezelési témákban is. Az egyik párt saját tájékoztatójára hívja fel a Hatóság figyelmét, mivel tájékoztatója részletez olyan eljárásokat és jogelveket, amelyek a párt adatkezelési gyakorlatának sajátos körülményeiből fakadnak, (például politikai párt adatkezelésének jogszerű működési vagy eseti céljai, érdekmérlegelési teszt, vélelmezett őszinteség, vélelmezett érintettség).

A Hatóság felhívja a pártok figyelmét arra, hogy minden választást megelőzően részletes iránymutatást nyújt a leggyakrabban felmerülő pártokra vonatkozó adatvédelmi kérdésekről. A Hatóság ezért javasolja a pártoknak, hogy a választások előtt kiemelt figyelmet fordítsanak a honlapon közzétett, a pártok adatkezelésével kapcsolatos aktuális iránymutatásra.

A Hatóság ezúton is köszöni az együttműködést és a kérdőív kitöltését, és ajánlja a Jelentés hasznosítását az adatvédelmi követelmények minél teljesebb érvényesülése érdekében.

Budapest, az elektronikus aláírás és időbélyeg szerint

Dr. habil. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár